

ΣΤΕΦΑΝΩΜΑ

Θέλουμε μερικά εύγενικά παιδιά του Πανεπιστημίου που πασχίζουμε νὰ καταφέρουμε νὰ βγεῖ κ' ἔνας τόμος τῆς Βιβλιοθήκης Μαρασλῆ μὲ δηγήματα τοῦ Παπαδιαμάντη. Ο τόμος αὐτὸς ἐπρεπε νάχει βγεῖ ἀπὸ χρόνια, κ' ἔνας τέτιος τόμος θὰ τιμούσε καὶ τὴν Βιβλιοθήκη Μαρασλῆ καὶ τὸ "Εθνος, περισσότερο βιβλιαὶ ἀπὸ τὰ «Φιλολογικὰ Πάρεργα» τοῦ Βλάχου καὶ ἀπὸ τόσα καὶ τόσα ἄχρηστα βιβλία ποὺ βγαζεῖ μόνο γιὰ νὰν τὰ βγαζεῖ δίχως καὶ νὰ δικαζούνται. Μᾶ, βλέπετε, ἐκεῖνοι ποὺ τὴν διευτύνουν κοιτάζουν τὴν τσέπη τους μοναχὰ καὶ τοὺς φίλους τους, μὴ λογαριάζοντας καθόλου ἄν οἱ χιλιάδες τοῦ Μαρασλῆ πηγάνουνται στὰ χαρένα χωρὶς νὰ ὀφελούνται τέ ποτε.

Δὲν ξέρουμε ἡ θὰ καταφέρουνται τίποτα τὰ παιδιά. Μᾶ κι ἀ δὲν καταφέρουνται, φτάνει μόνο ποὺ καταπιστήκανται μιὰ τόσο εὐγενικὰ δουλιὰ γιὰ νὰ ζήζουν τὸ στεφάνωμα. Νὰ σὲ τὶ πρέπει οἱ φοιτητάδες νὰ καταγίνουνται, κι ὅχι σὲ Βαγγελικὰ, 'Ορεστιακὰ καὶ σ' ἀλλα τέτια Μιστριωτοκαρώματα.

ΣΗΜΕΡΑ

πῆγε στὰ Πετράλωνα, αὔριο θὰ πάει στὰ Ηυθαράδια, μεθαύριο στὴ Γαργαρέτη, ἀντιμεθαύριο στὴν Κασσίδα, κι ἀμάζεμπερδέψει μὲ τὴν 'Αθήνα, θὰ πάρει τὸ φύσημα του γιὰ τὶς Ἐπαρχίες. Πρῶτα στὴ Θεσσαλία, Σιτερά στὸ Μωριά, κατόπι στὰ Εφτανησια.

Ο καημένος ἡ Ραλλάκος, σωστὸς Περιπλανώμενος Ιουδαῖος κατάντησε. Ήρεπει νὰ μὴ μείνει γωνιὰ τῆς Ἑλλάδας ποὺ νὰ μὴν ἀγιαστεῖ μὲ τὶς φευτιές του καὶ νὰ μὴν ἀκούσῃ τὶς ρυτορικές του μπουγουσκήθρες! Πρέπει δὲ! οἱ Ρωμιοὶ νὰ γνωρίσουν καὶ ἀπὸ κοντὰ τὸ σωτήρα τους!

ΒΓΗΚΕ ΣΕ ΒΙΒΛΙΟ

ΔΗΜ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΤΑΟΥ

Ο ΑΣΩΤΟΣ

Δράμα μὲ τρία μέρη

Καὶ πουλέται 2 δραχμὲς
στὰ γραφεῖα τοῦ «Νουμᾶ»
καὶ στὸ Βιβλιωτεῖο τῆς «Ἐστίας».

ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΠΡΩΤΟΜΑΘΗΤΗ**ΑΘΡΩΠΙΝΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ*****ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ****Αἴμα**

21. Τὸ λοιπὸν εἶναι ἀφτὸ τὸ αἷμα τὸ θαμπτουργό;

Κοίταξες ποτὲ σου μὲ καλὸ μικροσκόπι τὴν ψιλὴ διάφανη μεμπράνα σὲ πόδι βαθράκου καὶ πρόσεξες τὸ κόκκινο τὸ αἷμα ποὺ πιλαλῷ μέσα στ' ἀβλακούλια του; "Ἄν σχι, πήγαινε καὶ κοιτάξει τὰ ἀμέσως εἰδεμή, ποτὲ σου δὲ θὰ καταλάβεις 'Αθρώπιο Μηχανισμό. 'Εκεῖ λοιπὸν θὰ δεῖς δίχτι ἀπὸ ψιλὰ ψιλὰ ἀβλακούλια, στενώτερα καὶ μέσα σου ἀκόμα, ποὺ μέσα τους σκουντηχτὰ καὶ βιαστικὰ κατρακυλῶνται σωροὶ μικρούλια μακρουλὰ κιτρίνια σφαιρούλακια. Μερικὰ ἀβλακούλια εἶναι κάτι φαρδύτερα, καὶ μέσα σ' ἀφτὰ τὰ φαρδύτερα θὰ δεῖς πυκνὸν ρέμα σφαιρούλακια ποὺ δραπέτησαν πρὸς τὰ στενώτερα καὶ τὰ πλημμυρά. Καὶ τὰ σφαιρούλακια ἀφτὰ κολυμπᾶνται μέσα σ' ἔνα όγρο τόσο καθάριο, ποὺ ἀδύνατο νὰν τὸ δεῖς. Μερικὰ ἀβλακούλια εἶναι τόσο στενά, ποὺ μοναχὰ ἔνα σφαιρούλακι — ή Μόριο ἀς τὸ ποῦμε — τὴν φορὰ μπροστὶ νὰ περάσει, καὶ πολὺ συχνὰ τὰ βλέπεις ποὺ περνοῦνται μονοσκοῖν. Παρατηρῶντας τὰ ἔτοι καθὼς κατρακυλῶνται μέσα σ' ἀφτὰ τὰ στενά ἀβλακούλια, θὰ δεῖς πώς τέλος κουτρουμβαλοῦν πάλι μέσα σὲ φαρδύτερα ἀβλακία — ἀβλακία καπέως σὰν ἔκεινα ἀπ' ὅπου ξεκίνησαν — ἔξον ποὺ τώρα τὸ ρέμα δὲν πηγάνει παρὰ ἀλαργέθεις ἀπὸ τὰ στενώτερα ἀβλακούλια. Τὰ ψιλότερα ἀβλακούλια, ἀν καὶ φαίνουνται σὰν ἀβλακία μοναχὰ, εἶναι ὅμως γύρω προφυλαγμένα ἀπὸ φτειούς τοῖχους, καὶ λέγουνται Τριχωπές. Πόσο ψιλὰ εἶναι καὶ μικρὰ θὰν τὸ νικεῖς, ἀ συλλογιστεῖς πώς ὅτι βλέπεις γίνεται στὸ βάθος πετσοῦ τόσο φτειοῦ, ποὺ σοῦ φαίνεται ἵσως σὲ νὰ μὴν ἔχει πάχος καθόλου.

Τὰ φαρδύτερα ἀβλακία ποὺ κατεβάζουν τὸ αἷμα στὶς τριχωπές εἶναι ςκρεές αἰματόσταμνων σὰν ἔκεινες ποὺ στὸ κονύλιο τὶς εἰπώμενες ἀφτηρίες, καὶ τ' ἀλλα φαρδιὰ ἀβλακία ποὺ παίρνουν τὸ αἷμα ἀπὸ τὶς τριχωπές εἶναι ἀρχές φλεβῶν.

'Αφοῦ καλοχοιταῖες τοῦ βαθράκου τὸ πόδι καμποση ὥρα, στασοῦ καὶ συλλογίσου πώς καὶ σὲ κάθε πὲς μέρος τοῦ κορμοῦ σου, σὲ κάθε του τετραγωνικὸ διάγυτο, σὲ κάθε ἴσως τετραγωνικὰ γραμμή, κάτι παρόμιο θὰ φαινότανε, ἀ μποροῦνται τὸ μικροσκόπι σου νὰν τὸ δεῖξει, ἔξον ποὺ τὰ σφαιρούλια εἶ-

*) Κοίταξε φύλλα 184 185 186 187 καὶ 188.

λογίστηκα κεῖνα τὰ λόγια, ποῦ μοῦπες μιὰ φορά. Θὰ τὸ κλέψω, τ' ἀποφάσισα.

*

Γιάν.— "Ε ἀπελπίστηκαν πιὰ νὰ μὲ κάνουν ταμπρό. Εφριασαν τὸ σπίτι, τὸ ἀλειφαν, ὅλα ἔτοιμα τάχανε.

Σύρμος.— Σὰ νὰ λέσι, μπῆκαν κάμποτο χρέος.

Γιάν.— Τὶ τοὺς θέλεις. Αὐτοὶ οἱ δρόμοι, γύρεψαν τώρα ἓνα ναύτη, ποὺ πάει μὲ τὰ καράβια.

Σ.— Ποὺν τὸ Λενιό τώρα νὰ τὸ βάλουμε μπροστά.

Γιάν.— "Α νά, ἀντίκρια στὴ ράχη πιὰ εἶναι;

Σ.— Αὐτὴ μὲ τὴν κόκκινη ποδιά καὶ τὸ περδικίσιο περπάτημα; δές το.

Γ.— Τὸ κακόμοιρο σὲ τὶ χέρια θὰ πέσει.. Γιὰ φαντάσου, νὰ μὴν τὸν θέλει, νὰ μὴν τὸν ἀγαπάεις καθόλου. Κι αὐτὸς νὰ τὴν παίρνει γιὰ τὴν μορφιά της. Θὰ τῆς λέει, εἶσαι δροφή κι αὐτὴ θὰ τὴν παίρνουν τὰ δάκρυα. "Ε κακόμοιρο κορίτσι!

Σ.— Τὶ κακόμοιρο καὶ ξεκακόμοιρο. Στάσου νὰ τοῦ πάρουμε τὸν ἀέρα. Τὶ λέσι; νὰ τοῦ φωναξῶ;

Φωναζεῖ: "Οξ! ἀπ' τάμπελια βρέ! δέ! ἀπ' τάμπελια!

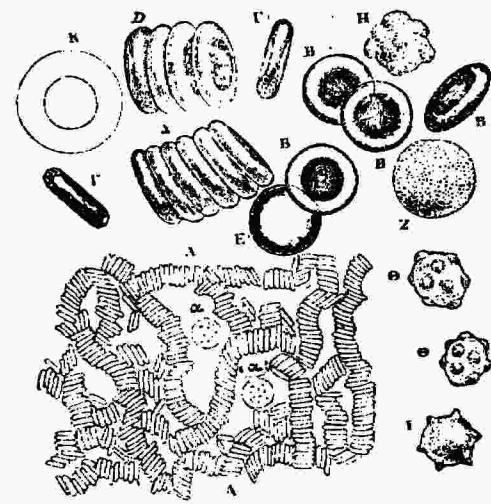
Νά γύρισε καὶ κοιτάζει, αὐτὴ εἶναι, χά, χά. Τρέχα τώρα μὴ μᾶς ιδοῦν.

ναι μικρότερα καὶ στρογγυλά, οἱ τριχωπὲς στενώτερες καὶ συνήθως πιὸ χοντρές, καὶ τὸ τρέξιμο γοργότερο. Τοῦ ποντικοῦ, ποὺ τὸ σπουδάσαμε πρίν, καθειστὰ μαλακικὰ καὶ μακριὰ κλωστὴ εἶναι τυλιγμένη δλόγυφα μέσα σὲ πυκνὸ δίχτι μικρούτσικες τριχωπὲς, ποὺ μέσα τους, δύο ύπαρχεις ζωῆ, παντοτινὰ τρέχει γοργὸ ρέμα αἷμα κοκκινίσμενό χρόνῳ ἀμέτρητα σφαιρούλακια.

Σὲ κάθε μέρος τῆς σάρκας σου — στὸ μικλό, στὸ ραγόσκοινο, στὸ πετσι, στὰ κόκκαλα, στὰ πλευρούσια, καὶ σ' ὅλα τὰ ὄργανα, πές παντοῦ στὸ κορμό σου — θὰ δεῖς τὸ ἔδιο, μέσα σὲ στενὰ σωληνάρια νὰ πιλαλοῦνται βιαστικά κόκκινα σφαιρούλακια, καὶ μᾶς τους νὰ τρέχει τὸ καθαρὸ όγρο όπου κολυμπᾶνε.

"Αν κεντήσεις τὸ δάχτυλό σου, ματώνει κι ὅτι πέρας μέρος τοῦ κορμοῦ σου κεντήσεις, θὰ ματώσει. Τόσο πυκνωμένα εἶναι τὰ μικρὰ αἵματόσταμνα, ώστε ὅπου κι ἔχεις βιαστικά κόκκινα σφαιρούλακια, καὶ μᾶς τους νὰ τρέχει τὸ καθαρὸ όγρο όπου κολυμπᾶνε.

22. Τὶ εἶναι αἷμα; Εἶναι ὅγρο τρέχει γύρω σὲ νερό· δρόμως εἶναι πυκνότερο ἀπὸ νερό, πυκνότερο γιὰ διό λόγους. Πρῶτα, τὸ νερό, δηλαδὴ τὸ χύνο τὸ νερό, εἶναι ὅλο μιά οὐσία· καὶ μὲ τὸ πιὸ δυνατό μικροσκόπι ἀν τὸ κοιτάζεις δὲ θὰ δεῖς τίποτα μέσα του. "Επειτα εἶναι ὑπερβολικὰ διάφανο· βλέπεις καλὰ μέσα ἀπὸ μεγάλο πάχος καθαροῦ νεροῦ. Δοκίμασε δρόμως νὰ κοιτάξεις μέσα κι ἀπὸ πολὺ ψιλὸ φύλλο αἷμα, ἀπλωμένο μεταξὺ σὲ διό γιαλίνες λάμιες, καὶ πολὺ λίγο πρόμα όγρο δεῖς. Τὸ αἷμα λοιπὸν εἶναι ἀδιάφανο. Γιατί;

Αχν. 4

Κόκκινα κι ἀσπρά Μόρια μεγαλωμένα
Α. Μόρια μίτρια μεγάλωμένα. Τὰ κόκκινα στοιβασμένα σὲ δεσμάρια. Τὰ καὶ καὶ σὲ διό ἀσπρά Μόρια
Β. Κόκκινα Μόρια πολὺ μεγάλωμένα καὶ παραστημένα κατίμουτρα

πάνω κι ἔσκισε τὸν οὐρανὸ σέροντα τρεμουλιαστὸ φάρι. "Επειτα καὶ μπλέχτηκε μέσα τὰ σκοινὰ ἀπὸ πάνω του. Τόσυρε καμποση ὥρα, στασοῦ καὶ συλλογίσου πώς καὶ σὲ κάθε πέπεσε ξαγκίστρωτο στὶς γούρνες τὶς γεμάτες θάλασσα καὶ μαύρες τῶν βράχων. Παλι; βουλιάζει τ' ἀρμέδι του. Οἱ γλάροι τώρα πετοῦσαν τριγύρω, ἀπαντώ κατώ. Χύνουνταν στὴ θάλασσα ν' ἔρπαζουν κανένα ψάρι, πάλι πολλά, στὰ κοντά τοῦ πετοῦσαν. Καὶ στὸ δόλωμα τώρα τειμπούσαν τὰ ψάρια. Τεξάρισε τὸ σκοινὶ καὶ λίγυρε τὸ καλαμί. Τρέβονται ἔνα ψάρι μεγάλο, τὸ σόκαρος εἶπεσε στὴ θάλασσα ψηλά, μά τιναξε κι ἔπεσε πάλι μέσα. Καὶ διπλὰ τους ἔνας γλάρος πέταξε γύρω, χαμπτήλως χύμης κι ἔρπαζε τὸ ψάρι ἀπ' τὴ γούρνα.

Τὸν ἐπιασαν γλάρα. Κοιτάζει κι ὁ γλάρος πετοῦσε ἀνοιχτά.

"Αμίλητη η θάλασσα. "Εμασε τ' ἀρμέδι του καὶ τ' ἔφισε, ἔβανχε τὰ ροῦχα του. "Επειτα βαθεῖται, μακροβοῦται, πετχήτηκε κι ὄργασε νὰ πλέει. Σιγάλο τὸ πέλαγο τ' ἔφισε πίσω. "Εβάλε σημάδι τὸν κάβο τὸν ἀντικρυνό. "Αξανχικάς έσκισε νά φρίται η θάλασσα σὲ φύσημα κάρυ. 'Ο ούρανὸς εἶχε σκεπαστεῖ μὲ σύννεφα. Θάμπωσε τὸ φῶς. Η θάλασσα μολυβένια. "Ενα ἀντικρ

- G.** Τὰ ἔδια παραστημένα τῆς κόψης
D. Τὰ ἔδια στοιχασμένα καὶ κίτως πιὸ μεγαλωμένα
E. Κόκκινο Μέριο φουσκωμένο σφαιρικά ἀπὸ ρούφημα νεροῦ
Z. "Αστρο Μέριο στὸ μέγεθος τοῦ Β
H. Τὸ ἕδιο μὲν προβγάλλεται
K. Τὸ ἕδιο μὲν κουκούττι στὸ μέγεθος τοῦ Δ
Θ. Κόκκινα Μέρια, δοντωτὰ δλέγυρα
I. "Ἴδιο, δοντωτὸ στήν δψη, μοναχή

"Αν ξετάσεις μιὰ σταλαματιὰ αἷμα μὲ μικροσκόπι, τί βλέπεις; "Ενα σωρὸ στρογγυλὰ πραματάκια, δηλαδὴ τὰ αίματόδιοικα ή μόρια ποὺ εἶπαμε ('Ἄρχ. 4, Α.) Καταξέ τα προσεχτικά, καὶ θὰ δεῖς πώς τὰ περσότερα τους εἶναι στρογγυλὰ, σὰν τὸ Β. "Ομως ποὺ καὶ ποὺ θὰ δεῖς καὶ μερικὰ σὰν τὸ Γ, ποὺ εἶναι τὰ ἴδια καθὼς τὸ Β, ὅμως κοιταγμένα τῆς κόψης. Γιατὶ δὲν εἶναι στρογγυλὰ σὰν τόπια, δὲν εἶναι νὰ ποῦμε σφραγικά, παρὰ κυκλωτερὰ, καὶ στὴ μέση λακουούθωμένα σὰ γαλέττες. 'Αφτὰ λοιπὸν τὰ μόρια, σὰ βλέπεις ἔνα τους μοναχά, φαίνουνται κιτρινωπά, τίποτα παραπάνου· ὅμως κοιτάζοντας ἔνα σωρὸ μαζί, ἡ σωρὸς εἶναι ξυστερα κόκκινος. Γιατὶ θυμήσου πόσο μικρὰ εἶναι: 3000 πλαγιασμένα στὴν ἀράδα ἀκρη, πὲς σὲ ντάμες, θὰ κάνουνε μιὰ γραμμὴ μὲ μάκρος ἵσα ἵσα ἔνα δαχτυλό. "Ετοι ἂν κι' εἶναι κόκκινα ἀλλιθιαὶ ὅλα τους, ὅμως σὰ βλέπεις ἔνα τους μοναχά, βλέπεις τόσο λίγη του κοκκινάδα ποὺ σοῦ φαίνεται κίτρινο. Τὸ ἕδιο ἡ ρήξεις μιὰ σταλαματιὰ αἷμα σὲ ποτῆρι νερὸ, θὰ δεῖς πώς τὸ νερὸ δὲ θὰ κοκκινίσει, παςχὲ ἵσα ἵσα θὰ κιτρινοφέρει· τόση λίγη κοκκινάδα θὰν τοῦ δώσει· ή μιὰ ἐκείνη σταλαματιά. Μὰ ἡ ρήξεις πολλὲς σταλαματιές, τὸ νερὸ θὰ κοκκινίσει, θὰ πάρει δηλαδὴ τὴν ἀληθινή τους βαφή. Τὸ ἕδιο καὶ ψιλὴ ψιλὴ φετίτσα πελτέ κυδῶνι φαίνεται κιτρινωπή, σχῆ κόκκινη.

Αφτά τὰ κόκκινα σφιχτούλακια δὲν είναι σκληρά
χι· ἀτόφια, παρὰ μαλακά, πολὺ τρυφερά κι· ἐφριολό-
σπαστα, καὶ μιάζουνε σὰν κοματάκια κόκκινος πελτές
παρὰ τίποτα ἄλλο. Ως τόσο ἔτσι είναι πλασμένα, που
δὲν τὰ πειράζει ὅλο ἐκεῖνο τὸ ζωύλισμα που παθαίνουν
καθὼς κατρακυλάνε γύρω καὶ γύρω στὸ κορμί.

Μαζί μ' ἀφτὰ τὰ κόκκινα σφραγίδουλάκια θὲ δεῖς,
κοτάζοντας προσεγγικά, κι' ἄλλα μηρόδα πραματάκια
λιγο μεγαλύτερά τους, διέτελα δυως ἔχωμα, κι' ὅχι
κυκλωτερά καὶ πλακούντα πορόδα οφαρικά σών τόπια
(*Achv. 4, a, Z, H*). Δηλαδὴ εἶναι: πολὺ συχνὰ ἐλοστρόγ-

σε τρομαγμένο. "Επεισε ἀνάσκελα καὶ ἔκουραστηκε καὶ κίνησε πάλε γιὰ δῖω. Σκοτείνιασε τ' ἀκρωτήρι, τὰ δέντρα στὸ βουνὸν ἀναμαλλιάζονταν ἥγοια. Ντύθηκε κι' ἀνέβαινε. Τὰ μπουμπουνιστά σπάραζαν τὸν οὐράνιο θόλο. "Ενα σταχτὶ φῶς ἐπλώθηκε στὴ γῆς καὶ μυρίζει μιὰ βόχα. Βαθεὶς ἔνα στρογγυλὸ φῶς σὲ μάτι ἐφεξεὶ μὲς τὰ σύγνεφα φάνταζε μιὰ σπηλιὰ μαύρη καὶ στὸ βάθος δὲ "Ολυμπος. Τὸ μπουμπουνητὸ ἀντιβούνιζει στὰ βράχια, στὰ βουνά, καὶ στὰ σύγνεφα. Πέφτουν στὶς ρεμματιές ἀστροπέλεκια. Σύγνεφο ποῦ ἀναλύει σὲ βροχὴ, στύλος νεροῦ, ἔρχεται.

Ἐτρέξε καὶ μπῆκε στὸ σπίτι. Ἀπ' τὴν τζάμια
θωροῦσε τὴν ταραχήν. Σταμάτησεν ἡ βροχὴ καὶ ἡ
φουρτούνα δέρνει τὸ ἀκρογιεῖλια μὲν θεόρατα κίματα.
Ἡ ἕδια φουρτούνα σὰ νὰ ζέσπασε μέσα του. Θυμή-
θηκε τὸ Λεινό, τὸ θεῖο του χαμόγελο, τὰ λουλούδια,
τὰ φύλια του. Ή καρδια του σπαράζει· τὴν καίνε
δάκρυα κίματου. Ο Γιάννης τὸν εἰχε πάρει στὸ λα-
μό του. Τὸν φώναζαν οἱ γειτόναι· ἐπ' τὸ ἀντικερυνὰ
παραθύρια καὶ κουβεντιάζουν. Μιᾶς καὶ πλέι ἡ θύ-
μησή του σπασάζει ἐπ' τὴν εἰκόνα τῆς Ἐλένης.

Νά κι ὁ γέρο Ζάχες καὶ κατίβαινε γοργός. Μιὰ
ιδέα τοῦ πέρασε, πῶς ἔρχονταν ταχα νχ τοῦ μιλή-
ται γιὰ γαμπρό. Κι ἀπ' ἀλλουνού εἶχ' ἀκούσει. Μὲ
κεῖνος πέρασε. Τρέχει. Καὶ πίσω του μικρά πατέια
στοὺς γυαλιστεροὺς βραχοὺς τοῦ κατήφορου στέκουν-
ται μιὰ στὸ φρύδι, ταννοῦν τίς πατατοῦκες τους σὰ
φτερά καὶ σὰ νὰ πέταξην μαζίρες χόρπιες, πηγοῦν
στὸ χῶμα καὶ τρέχουν σκούζοντα :

Τὸ κατίκι τοῦ Ζάγου, τὸ κατίκι τοῦ Ζάχου
ἔσπασε στὶς πέτρες, ἔσπασε, βούλιαξε
τὸ κατίκι τοῦ Ζάγου ἀπ' τὴν φουρτούνα.

Τρίκερι 1905.

ΝΙΚΟΣ ΜΑΡΓΩΜΕΝΟΣ

γυλα, μοναχάτε ἔχουνε παράξενο σύστημαν ἀλλάζουνε μορφή. Πές πώς ἔχεις μπροστά σου ἑνα σβωλαράκι: τόσσο μικροσκοπικό, που χρειάζεσαι 2500 τὸ ἑνα κοντά στὸ ἄλλο γιὰ νὰ κάνεις μιὰ γραμμὴ μακριὰ ἑνα δάχτυλο καὶ πές πώς τὸ σβωλαράκι σου, ἐκεῖ ποὺ τὸ κοιτάς, σιγὰς σιγὰ ἀλλάζει καὶ γίνεται σὰν τριγωνάκι, κι' ἔπειτα σὰν τετράγωνο μὲ στρογγυλές ἀκρες, καὶ κατόπι πώς παίρνει μορφὴ ἀχλαδιοῦ, κι' ἔπειτα πώς γίνεται κάτι σὰν δλότελα ἀμφορφο, καὶ πώς πάλι ἔκαναστρογυλαίνει ἀλλάζοντας δλοένα (ἀφτόθελα, καθὼς φαίνεται) ἐνῶ τὸ κοιτάζει, : δὲ θὰ σοῦ φανεῖ παράξενο; Αὐλοὶ πόνον ἔτσι, σὰν παρατηρεῖς μὲ μικροσκόπι μιὰ σταλαματιὰ αἷμα, θὰ δεῖς μέσα στὸ αἷμα ἀφτὰ τὰ πραματάκια ποὺ μιλοῦμε καὶ ποὺ λέγουνται "Ασπρα Μόρια πώς ἔτσι πάχη ὅλη τὴν ὡρὰ ἀλλάζοντας ἀδιάκοπα μορφή. Γιὰ ἀφτὰ ὅμως τ' ἁσπρά μόρια καὶ τ' ἀλλόκοτά τους τὰ φερσίματα θὰ μάθεις περσότερα καθὼς προχωροῦμε μὲ τὴν σπουδὴν μας.

23. Εἴχον ἀφτά τὰ κόκκινα κι' ἀσπρα μόρια, τί-
ποτα ἄλλο πολὺ σημαντικό δὲ βρίσκεται μέσα στὸ
ἄιμα που νὰ φαίνεται μὲ τὸ μικροσκόπι. Ἡ υπαρξί^η
τους ὅμιως μέσα στὸ αἷμα δὲν είναι ὅλοι οἱ λόγοι, πακαρὰ
μοναχὴ ἔνας λόγος, τοῦ νχ είναι τὸ αἷμα πηγή τότερο
ἀπὸ νερό.

Εἰδες ποτές σου νὰ σφάξουν γυρούνι ἢ πρόβατο; "Αν εἰδες, θὰ παρατήρησες δίχως ζήλο πώς τὸ αἴμα ἔτρεχε χέρου σα νερὸ ἀπὸ τὰ αἵματόσταμνα τοῦ λαιμοῦ, μὰ πώς πολὺ γλήγορα τὸ αἷμα τὸ χυμένο μέσα σὲ κουδᾶς ἢ ἀπέκουν στὶς πέτρες ἐπηγέζε τόσο, ποὺ μποροῦσες, ἃν ἥθελες, ώς καὶ μὲ τὰ χέρια νὰν τὸ σηκώσεις κομάτια κομάτια. Ετσι πάντα, σὰ χύνεται αἷμα ἀπὸ ζωντανὸ κορμοῦ, σὲ λίγες στιγμές πήξει.

Τί τὸ κάνει ὄμως καὶ πήζει; Πέπις πώς — ὅσο τὸ αἷμα τρέχει ἀπὸ τοῦ γουρουνιοῦ τὸ λαικό στοῦ χασάπη τὸν κουβᾶ κι' εἶναι ἀκόμα δλότελα νεφρωπὸς — πέπις πώς παίρνεις ἔνα μάτσο βεργοῦλες καὶ τὸ ἀνακατέθεις τὸ ἀνακατέθεις μέσα στὸν κουβᾶ. Περιμένεις δίχως ἄλλο πώς γλήγορχ θ' ἀρχίσει νὰ πήζει, πώς ὅλο θὰ γίνεται πηχτότερο, καὶ πώς ὅλο πιὸ δύσκολα θὰν τὸ ἀνακατέθεις. Δὲν πήζεις ὄμως· κι' ἂν πᾶς ἔτσι πολὺ ἀνακατέθεοντάς το, θὰ δεῖς πώς καὶ δὲν πήζει ποτὲς καθόλου. Τὸ ἀδιάνοπο ἀνακάτεμα σταματᾷ τὸ πήξιμο. Μὰ γιὰ τι γάλε τώρα τὸ μάτσο. Θάνυ τὸ δεῖς σκεπασμένο παντοῦ μὲ πηγὴν κοκκινωπὴν μάζα ἀπὸ μαλακιὰ κολλητικὴ οὐσία· κι' ἡ χύσεις νερὸ ἀπάνου στὴν κόκκινη τὴν μάζα, θὰ ξεπλυθεῖ ὅλο τὸ κόκκινο χρῶμα, καὶ δὲ θὰ μείνει παρὰ ἔνας σωρὸς ζστρη μαλακιὰ κολλητικὴ κλωστένια ὕλη, μπερδεμένη καὶ μπλεγμένη ἀνάμεσα στοῦ ματσοῦ τὶς βέργες. Αφτή ἡ κλωστένια ὕλη εἶναι κανωμένη ἐπὸ πλῆθος ψιλὲς μαλακὲς λαστιχένιες κλωστὲς, καὶ λεγεται **Κλωστίνη**.

Βλέπεις λοιπὸν πῶς ἀνακατέβορτας — ή, καθὼς συχνὰ λέμε, χτυπῶντας τὸ αἷμα — τοῦθγαλες τὴν κλωστὴν κι' ἔποι σταμάτησες τὸ πήξιμο.

Τὸ δέοντα πάρεις ἔναν πυχτὸν σθῶλον ἐπόντο αἰμα τὸ χυμένο γάμου — ή ἔνα κομάτι ἀπό τὸν κουβᾶ πρίν ἀνακατέψεις τὸ αἷμα καὶ τὸ πλύνεις ἀρκετὴ ὥρα — θὰ δρεῖς στὸ τέλος πώς δύο τὸ γρῦμα βγῆκε ἀπὸ τὸ σθῶλο, καὶ δὲ τοῦ μένει παρὰ λίγη ἔσπορη κλωστένια οὐσία. Αφτή η κλωστένια οὐσία είναι η κλωστόνη, ή δίδια κι' ἀπαράλλαγτη οὐσία ποὺ είχε μείνει καὶ στὸ μάτσο ἀπάντου.

"Α μαζεύτε προσεχτικά τὸ αἷμα μέσα σὲ κουβέκ
κι' ἔπειτα δὲν ταραχτεῖ καθόλου, πήξει καὶ γίνεται
μάζα στρεψή. Κι' ὅλο τὸ αἷμα φαίνεται σὰ ν' ἀλλαζε
κι' ἔγινε καθαφτό πυγχή· κι' ἐν τὸ ἀναποδογύρσιες
ἀπὸ τὸν κουβέκ, δὲν ἀλλαζεῖς μορφὴ παρὰ ἔχεις καθα-
φτὸ τὸν τύπο τοῦ κουβέκ, μιὰ μεγάλη τρεμουλιαστὴ
κόκκινη πηγή· μὲ τὴν μορφὴ τοῦ ἐσωτερικοῦ τοῦ κουβέκ.

"Αν δέμας ἀφίσεις τὸ αἷμα μέσα στὸν κουδῆ καρμποσες ὡρες, θὰ βρεῖς όχι πιάξ ἐνα μεγάλο κομάτι πηγή-τη που γιορμίζει τὸν κουδῆ, παρά ἐνα μικρότερο μᾶστερεώτερο κομάτι πηγή-τη που σκεπάζεται ἢ κολυμπά μέσα σ' χρυσωμο ἢ πολὺ ἀχνὸν κίτρινο όγρο. Τὸ μικρότερο καὶ σφιχτότερο ἀφτὸ κομάτι πηγή-τη που σὲ μιὰ πὲς μέρα θὰ σφίξει ἀκόμα καὶ θὰ μικρήνει παραπάνου, κι' ὅλο θὰ σφίγγει δύσι περυτὴ ὥρα, θὰν τὸ ποῦμε *Δαγάρα*: τὸ διάφανο όγρο ὃπου κολυμπά ἢ λαγάρα λέγεται *'Ορρός*.

Καὶ νά πῶς ἔγινε. Ἀμέσως, σὰ χυθεῖ αἷμα, γίνεται μέσα κάτι πού δὲν εἶχε πρίν. Ἀφτὸ τὸ κάτι, πού τὸ λέμε *Κλωστήνη*, ἀρχιναὶ ως σωρὸς ψιλὲς ἀπαλές κλωστὲς ποι ἀπλώνουν πρὸς κάθε γραμμὴν μέσα

στὸ αἷμα, ὃς ἀνοντας πάντοι πυκνὸ δίχτι. Ἔτος τὸ αἷμα περιορίζεται μέσα σ' ἔπειρες σπηλιές φτιασμένες ἀπὸ τοὺς πλοκούς τῆς κλωστίνης, κι' ἀφτὸ εἰναὶ ποὺ τὸ κάνει καὶ φαίνεται σὰν πυγῆτή. Ὁμως μόλις γίνεται κάθε κλωστὴ τῆς κλωστίνης, ἐφτὺς ἀρχινὰ τότες νὰ μαζεύεται, κι' ἔτοι τὸ αἷμα μέσα στὶς σπηλιές ζουλεύεται ἀπὸ τὸ μαζεύμα τῶν κλωστένιων τους τοίχων καὶ προσπαθεῖ νὰ βγεῖ ὅξω. Τὰ μόρια πιάνουνται στὶς θηλιές, μὲν ὅλη, ή ἄλλη αἵματική οὐσία διαβάινοντας τὶς κλωστὲς ἀνεβαίνει στὴν κορφὴ ή πάσι στὰ πλάγια τοῦ κουδή. Καὶ ξακολουθεῖ ἀφτὴ ή δουλιὰ ὡς ποὺ δὲ μένει πὲς τίποτα μέσα στὴ λαγάρα παρὰ τὰ μόρια τὰ πιασμένα στὸ δίχτι τῆς κλωστίνης, ἐνώ ὅλη ή ἄλλη οὐσία ζουλίθηκε καὶ βρήκε ἀπὸ τὴν λαγάρα, καὶ τότες λέγεται 'Ορρός.' Οὐρρός λουπόν εἶναι αἷμα ποὺ τοῦ ξεσπαγγίστηκαν τὰ μόρια μὲν τὸ πήξιμο.

Καὶ τώρα θερῷ ἐτοιμάζεστε νὰ ρωτήστε χρόνο
τὸ φύτημα. Ἀν πῆζει τόσο ἔφολα στὰ χυθεῖ, τότες
γιατί τάχα δὲν πῆζει καὶ μέσα στὸ κορμό; Τὸ ζήτημα
είναι κομάτι δύσκολο. Σὰ χυθεῖ τὸ αἷμα ἀπὸ τὸ ζε-
στουλό κορμό, γληγόρα κριώνεται, μὰ δὲν πῆζει μὲ-
τὸ νὰ κριώνει, ὥπως παθαίνει· ή συνηθισμένη πηγὴ;.
Πιατί κι; ἂ δὲν κριώσει, πάλι πῆζει, μάλιστα καὶ
γληγορώτερα· ἐν τὸ παγίσεις, δὲ θὰ πῆζει καθόλου.
Μήτε τὸ χυμένο αἷμα πῆζει μὲ τὸ νὰ μένει ἀκ-
νητο καὶ νὰ μήν τρέξει πικ γύρω μέσα στὰ αἷματό-
σταμνα. Μήτε ὁ λόγος είναι γιατί τὸ χυτυπήθερα;
Τὸ ζήτημα είναι μεγάλο, κι ἵσως δὲν ζέρουμε καλά
καὶ λά γιατί δὲν πῆζει μέσα στὸ κορμό. “Ο, τι μπορώ
νὰ σᾶς πῶ τώρα είναι πώς θὺ τὸ αἷμα είναι; μέσα στὸ
κορμό, ἔχει κατί τι ἐκεὶ μέσα του που ἀμποδίζει τὸ
πήξιμο. Καμιὰ φορά πῆζει καὶ μέσα στὸ κορμό, καὶ τὰ
αἷματόσταμνα τότες τὰ φασάζει· ή λαγχάρα· ἵμως χρόνος
είναι πολὺ βραστή ἡρώπτικ.

24. Λοιπόν τὸ αἷμα εἶναι πυκνότερο ἢ πό νερό,
γιατὶ ἔχει μέσα του σκληρὰ μύρια καὶ κλωστίνη. Ὅμως
ἄκομα κι' ἕ οὔρος, δηλαδὴ, τίπα χωρὶς κλωστίνη καὶ
μύρια, εἴναι κι' ἀφτός πυχτότερος πάρα πολὺ νερό.

Τὸ ξέρεις πώς ἔν πάρεστις μικρὸν ὄκα ἀγνὸν νερὸν καὶ τὸ
θράσσεις, θὰ βράχεις ὡς ποὺ δὲ θὰ μείνει τίποτα· δῆλο
θὰ ξαχνιστεῖ. "Αν οὐκαταθράξεις ὅρρῳ, θὰ δεῖς πώς τυ-
χαλίουντες μερικὰ πεστείργα.

Πρώτα πρώτως δὲ μπορεῖς νάν τόντε βραστεῖς καθόλου. Ποιὸν κάνε ζεσταθεῖς δὲ όρρος ὅστο τὸ βραστὸν νερὸν, ἐνῷ πρὶν εἴτενε σὺ νερὸν καὶ μαντίχα κολυνοῦσε λιγάκι ἢ βουτοῦσες τὸ δάχτυλό σου μέσον, θά σφικει πέρα πέρα. Εέρεις τὴν διαφορὰν ώμου καὶ βρασμένου χόργου. Τὸ χοπράδι τοῦ ὀμοῦ ἀθροῦ, ἐν τοῖς εἰναῖς μυζωτὸς καὶ κολυκῆς, εἰναῖς δύμας πάντα νερουλό. κι' εἰναῖς δύσκολη δουλική νάν τὸ κόψεις μὲ τὸ μαχαίρι. Όμως βράσεις καλλά τὸ ἄθργον, καὶ τότες τὸ ἀσπράδι του σκληραίνει τόσο πού κόβεται σὲ φύλες φετίσσες· σφίγγει, παύ λένε, μὲ τὸ βραστιμόν. Νά λοιπὸν κι' ἡ κιματικὸς ὄρρος ὡς πρὸς ἡτοὺς μιᾶς εἰς ἀσπράδι χόργον. Δηλαδὴ καὶ τὰ διὸ ἔχουνε μέσα τους τὴν ἴδια οὐσία, ἃς τὴν ποῦμε Λεφκίνη, πού ἔχει τὸ φυσικὸν νά σφίγγει ἢ δένει καὶ νά σκληραίνει ὅταν ζεσταίνεται· ὡς κοντά σὲ βαθύτον βρασμοῦ. Μά κι' ἡ αίματικὸς ὄρρος καὶ τὸ ἀσπράδι τοῦ χόργου, ἀκόμη καὶ σὺ δέσουν, εἰναῖς ὄγρα, δηλαδὴ ἔχουνε μέσα τους ἥρκετέ νερό. Ἐγειρε δύμας τρόπο νάν τὰ στεγνώσσεις ὡς που νά καταντήσουν διάφρανη κερατωπή οὐσία· καὶ στεγνώσσοκαλα κατίγουνται. Είναι λοιπὸν ὑλες ποὺ δὲξιδώνουν-

Δὲ σᾶς είτα ἀκόμα ἀπὸ τί εἶναι ἡ κλωστίνη κα-
νωμένη· μᾶλλον οὐχὶ ἀφτηνῆς, ὅπως τοῦ ἀσπραδιοῦ, τὰ συ-
στατικά της εἶναι χλωτό, κάρδουνο, ὑδρογόνο, ὄξυ-

γόνο. Δέν είνα: έδια ἀπαράλλαχτη σὰν τὴν λεφκίνην, μά
είναι όμως πρώτο της ξαδέρφι. "Έχουν κι' ἄλλον πρω-
τοξάδερφο καὶ τὰ διό τους, μὲν συστατικὰ κι' ἔκεινον
ἀπὸ ἄζωτο, καρβούνο, ὑδρογόνο, ὄξυγόνο, καὶ μὲν πολὺ¹
ποσὶ νερό, δηλαδὴ τὸ ποντίκι. "Αλλος ξάδερφος είναι
μεγάλο μέρος κάθε κόκκινου αἰματικοῦ μόριου. Κι'
ἔτσι σπαρμένα σὲ πολλὰ μέρη τοῦ κορμιοῦ βρίσκουν-
ται κι' ἄλλα πρωτοξάδερφα τῆς λεφκίνης μὲν συστα-
τικὰ ἀπὸ ἄζωτο, καρβούνο, ὑδρογόνο. ὄξυγόνο, ὅλα κά-
ψιμα, καὶ ποὺ ὅλα, σὰν καίγουνται, βγαζούν καρβού-
νικὸ ξυνό, νερό, αἷμανια. "Ολα χρήτα τὰ πρωτοξά-
δερφα πάνε μὲ τὸ έδιο σύνομα, καὶ λέγουνται: Πρωτο-
πλάσματα.

25. "Ετσι λοιπόν τὸ αἷμα εἶναι πηγήτερο παρά
νερό μὲ τὸ νὰ ὑπέρχουν πρωτοπλάσματα μέσα στὰ
μορία, στὴν κλωστίνη, καὶ στὸν ὄφρο. "Εχει ὅμως τὸ
αἷμα κι' ἀλλὰ συστατικά ἀκόμα· μᾶς δὲ θὰ σᾶς σκο-
τίσω τώρα ἀραδιάζοντάς τα, ποὺ μοναχὸς ἀπὸ μιὰ
πρέξια τους πέντε βρίσκεται μέσα σ' ἔνα γχαλλόνι αἷμα,
σαν τις πρεζίτσες ποὺ ή μαγέρισσα βαζεῖ μέσα στὰ
μεζεδάκια, ἀν καὶ σὰν προχωρῆστε θὰ δεῖτε πώς ὅλες
ἐχθρές οἱ πρεζούλες, καθὼς πολλὰ ἄλλα πραματάκια
τοῦ κύρου, ἔχουνε μεγάλη σημασία.

Τοῦτο δέ μως πρέπει νὰν τὸ μάζθετε. "Αν κάψεις ἔνα χομπάτι ξερό αἷμα, μπορεῖς νὰ κάψεις ὅλα τὰ πρωτο-πλάσματα (καὶ μερικὲς ἀπὸ τις μικρούτσικες οὐσίες ποὺ σᾶς ἀνάφερα τωραδά), μᾶς δὲ θὰ μπορέστε ν' ἀποκάψετε ὅλο τὸ αἷμα. "Αφισέ το ὃσο θὲς στὴ φωτιά, πάντα θὰ μείνει ἔνα του συστατικὸ, δηλαδὴ καρμποτηγή Στάχη. Κι-ἄν ξετάσεις τὴ στάχη, θὰ βρεῖς πάς μιεῖ ένα πωρὸ οδοίες, κι' οἱ πιὸ σημαντικές τους πάς εἶναι θιάφι, φωσφορός, χλωρίνη, κάλι, σόδα, λιθέστης, σιδερό.

Τὸ αἷμα λοιπὸν εἶναι βαθύπλουτη οὐσία μὲ τὰ τόσα του συστατικά. Καὶ δὲν εἶναι: γ' ἀπορήσεις. ὅτα συλλογίστεις πώς εἶναι ἡ μεγάλη ἁγροὶ τοῦ κορμοῦ, ὃπου τὸ κάθε ὄργανο ἁγραῖς καὶ πουλάει ὅ,τι τοῦ χρειάζεται—ὅ,τι χρειάζουνται τὰ ποντίκια, τὸ μικρὸν, τὸ πετοντα, τὰ πλημόνια, τὸ συκωτι, τὰ νεφροί. Ο, τι θέλει τὸ ποντίκι, καθὼς εἰδῆμε, τὸ ἁγροῖς ἀπὸ τὸ αἷμα· ὅ,τι δὲν τοῦ χρησιμέστερον πιά, τὸ ξαναπουλεῖ στὸ αἷμα· καὶ τὸ ἔδιο καὶ κάθε ἄλλο ὄργανό μης καὶ μέρος. “Οσο ὑπάρχει ζωὴ, ἀρτὴ ἡ δοσοληψία δὲ σταματᾷ στηγμή, καὶ νά γιατὶ τὸ αἷμα εἶναι σ' αἰώνια κίνηση, δρμῶντας ἀκούραστα ἀπὸ μέρος σὲ μέρος, πηγαίνοντας ἐδῶ ὅ,τι χρειάζεται, καὶ πάροντας ἀπὸ κεῖ κάθε περιττό. “Οταν τὸ αἷμα σταματήσει τὸ δρόμο του, τότες ἡ ἀγροὶ σφαλνᾶ, ἡ δοσοληψία πάθει, κι' ὅλα τὰ ὄργανα πεθαίνουν ἀπὸ ἀθροφιά χρειαστῶν καὶ πλησμονὴ ἀχροτῶν τους πραμάτων.

**Καὶ τώρα ἀςμάθουμε πῶς βοήσκεται ἔτοι τὸ αἷμα
τε παντοτινῇ κίνησῃ.**

('Axolouθεῖ)

АЛЕКСАНТР ПАПАМОСКОУ

Σ· ΕΝΑ ΛΟΥΛΟΥΔΙ

Γιατί νά γύνης τη γλυκιά σου ευωδιά
στό πράσινο και έρημο λειβάδι ;
γειτί μονάχο σε άπόμαχρη γωνιά
νά κρύβης την απόκοσμή σου γέρον :

1

Μήπως θερρεῖς πῶς θὲ ν' ἀνθεῖς αἰώνια
πῶς θᾶξῃς πάντα τόση ὁμορφιά,
πῶς τὸ ἄγνοό σου καὶ οὐσανίο μύρο
θᾶξῃ για πάντα γέστη μυστικά;

3

Θέρη καιρὸς ποῦ, ὥ:ιμέ, θὰ χάστης
τὰ κάλλη σου χύτα τὰ δροσερὰ
καὶ θὲ νὰ κλαῖς πικρὰ σὰ θὲ θυμεῖσσα
τὴν ὄμορφιὰ ποῦ εἰχεις ωὶα φορά.

*Αλεξάντρεια.

ΓΙΑΝΝΗΣ Γ. ΚΑΣΙΜΑΤΗΣ

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΜΟΛΙΒΟΥ

(Μιτυλήνης)

6'

Μιὰ φορὰ εἶταν ἔνας πραμάτευτὴς πολὺ ἀρχοντας, καὶ εἶχε τρεῖς κόρες. Μιὰ μέρα ποῦ γέθελε να πάγη νὰ ψουνίσῃ πραμάτεις γιὰ τὸ μηράκι τοῦ οἴκου, ἐνα μέρος μακρινὸν πάνωκας τις κόρες του καὶ τι

εἶπε· Ἀκούστε, παιδιά μου, ἐγώ θὰ φύγω στὸ τα-
χίδι, κ' ἐσεῖς νὰ προσέχετε ὅσο νἀρθω· νὰ σφαλνᾶ-
τε τὶς πόρτες, καὶ τὰ παναθύρια νωρίς νωρίς νὰ τα-
πετρώνετε, καὶ σᾶς ἔρχεται κανένας καὶ χτυπᾷ νο-
μῆν ἀνοίγετε. Σὰν ἔφυγεν ὁ πατέρας καὶ πέρασα
καμπύσες μέρες, ἔνα βράδυ χτυπᾷ ἡ πόρτα των τὴν
ῶρα ποῦ θήθελαν νὰ πλαγιάσουν. Ἀνοίγουν τὸ πανα-
θύριο, βλέπουν ἀπ' ἔξω μιὰ καλογριά. Αὐτὴ ὅτα-

είδε πῶς βγῆκαν κ' ἔθλεπαν ἀποπάνω, φώναξε· 'Ανοίξτε, παιδιά μου, καὶ χάρονυμαι ἀπὸ τὸ δοντόπονο· 'Η μικρὴ δὲν ἔφινε ν' ἀνοίξουν, ἀμ' οἱ ἄλλες οἱ δύο δὲν τὴν ἔχουσαν. Κατεβαίνουνε λοιπὸν, ἀνοίγουν μπαίνει μέσα ἡ καλογριά, καὶ βαστάνται τὸ στόμα της μὲ τὸ μαντίλι ἔκανε πῶς πεθαίνει ἀπὸ τὸ πόνον. Βάλετέ με, παιδιά μου, π' ἔνα μέρος νὰ πέσω νὰ δῶ, ἵσως ζεσταθῶ καὶ μὲ παρατήση ὁ πόνος. Λέγε λοιπὸν ἡ μικρή. Νὰ τὴν βάλουμε σ' ἐκεῖνο τὸνταδάκι ποῦ ἔχει ἔνα κρυφὸ μέρος, καὶ μποροῦμε νὰ δοῦμε τι θά κρυψῃ μέσα. Τὴν βάζουν ἐκεῖ πέρα, σφαλνοῦν τὴν πόρτα, καὶ φεύγουν. 'Η μικρὴ ὅμως ἔμεινε, καὶ πῆγε ἀπ' τὴν κρυφὴ ἐκείνη τὴν ἀραμαδίκα καὶ διέλεπε.

Αργίζει δὲ ἡ καλογρία καὶ ξεντύνεται· βγάζεται ράτα της, βγάζεται τὰ μαγουλίκια της, καὶ βγαίνει ἀπὸ ψέσω ἔνας καλόγερος κι ὅχι καλογρία. Εἰτα ἐντραχεῖ, καὶ εἴχε καὶ ἔνα σημάδι στὸ λαιμό. Εἶτα ὁ πρωτοκλεισταράς τῆς χώρας καὶ εἴχε συντρόφους ἄλλους τριανταεννιά. Τότες φώναζε αὐτὴ καὶ τις ἄλλες τις ἀδερφάδες της, καὶ τις εἶπε· Γιὰ δὴτι ἐδῶ μέσα, νὰ πιστέψετε καὶ νὰ βάλετε γνώση, ἄλλος φοράς νὰ μήν σκονίγετε τὴν πόρτα τέτοια ὥρα. Τοῦτο κάνουμε τώρα μαθήτε, σὰν ἔθηγη αὐτὸς καὶ πάγιος καὶ φέρη καὶ τοὺς συντρόφους του καὶ πάρουν δι, τοῦχουμε, καὶ πίσω πίσω πάρουν καὶ ἐμβάς καὶ μᾶς που λήσουνται σκλάβεις! Συλογίζουνται τί νὰ κάνουν. Πηγαίνουν καὶ κρύδουνται· σ'ένα μέρος, κάνουν πῶς πήγανε νὰ κοιμηθοῦν, καὶ βλέπουν κρυφὰ ποῦ σκονίγει αὐτὸς τὴν πόρτα, καὶ βγαίνεις δέξω νὰ πάγι νὰ φέρῃ τὴν κομπανία του. "Εβαλε καὶ σημάδι· δέξω ἀπὸ τὴν πόρτα τὸ ραβδί του, γιὰ νὰ μὴ μὴ χάσῃ τὸ σπίτι. Τότες σκονίνεται· ἡ πιὸ μικρὴ καὶ λέγει στὶς ἄλλες· "Αὕτε, ἀδερφές μου, ν' ἀνοίξουμε ὅλα τὰ πανάθυρα καὶ τὶς πόρτας, ν' ἀφούμε τὶς λουσέρνες ὅλες καὶ τὰ καντήλια, καὶ ν' ἀρχίσουμε νὰ παιζούμε κάθε μιας δι, τι ξέρει, καὶ νὰ τραγουδοῦμε· νὰ πάρουμε καὶ τὴ σημάδι· ποῦ ἔβαλε αὐτὸς, ποῦ σὰν ἔρτη να μὴ γνωρίσῃ τὸ σπίτι. Νὰ μαζέψουμε κι ὅσα παπούτσια ἔχουμε, νὰ τὰ βάλουμε κάτω κάτω στα σκήλια, γιὰ νὰ θαρρῇ πῶς ἔχει ἀσκέρι πολὺ ἀπάνω να μήν ἀποκοτήσει ν' ἀνεβῇ, & θελήσει νὰ μπῆ καὶ μέσα. Τάκαμαν λοιπὸν ἔτσι κατέπως εἶπε ἡ μικρή ἔρχεται· αὐτὸς μὲ τοὺς συντρόφους του, ἀκούει· ἀπάντεψια, νταρπούκες, τραχούδια, γυρίζει καὶ λέγει τῷ ἄλλονώντες. Βρέ παιδιά, λάθος θαρρῶ πῶς σᾶς ἔφερε δὲν εἰν' αὐτὸς τὸ σπίτι· ἀφοῦ καὶ τὸ ραβδί ποῦ είχε σημάδι δὲν εἶναι.

"Αρχισαν τότες νὰ γυρεύουν τὸ ραβδὸν στῶνα σπί

τι καὶ στ' ἄλλο, ὃς ποῦ ἔημέρωσε κι ἀναγκαστή-
νε νὰ φύγουνε στὸ σπίλιο τους. Τὸ πρῶτε κι ὁ
πατέρας τους. Βρίσκεται στὸ σπίλιο ἔνω κάτω, ρωτή τὸ
εἶν' αὐτὰ, καθίζουν οἱ κόρες καὶ δηγοῦνται στὸ πα-
τέρα τους ὅσα τοὺς συνεβίκανε. Σηκώνεται τότες
αὐτὸς καὶ παγαίνει στὸ μαγαζί του. Σχν πέρασε κα-
μάτι, βλέπει καὶ μπάνει μέσα ἔνας ἀνθρώπος καλο-
φορεμένος μὲ τὶς γοῦνες καὶ πάγει καὶ καθίζει κον-
τά του. Είταν αὐτὸς ὁ πρωτοκλεφταρᾶς ποῦ εἶγε
πάγει νὰ πατήσῃ τὸ σπίλι του. Κ' ἐπειδὴς κα-
τάλαβε τὴν πονηριὰ τῆς μικρῆς τῆς κόρης τοῦ πρω-
ματευτῆ τέκναμε αὐτὰ ποῦ θὰ πῶ, γιὰ νὰ τὴν ἐγδι-
κηθῇ. Πηγαίνει λοιπὸν, καθίζει κοντά του, ἀργίζει
κουβέντες διάφορες, κι ἀγάλια ἀγάλια κατέβηκε
ἔκει ποῦ ἥθελε. Νὰ σου πῶ, λέγει, τώρα ποῦ ἥτε
ἀρέδα, ἔνα λόγο; Ἐγώ ἔμαθα πῶς ἔχεις τρεῖς κό-
ρες, ἀμάλι ἡ πιὸ μικρὴ εἶναι καὶ ἡ πιὸ ὅμορφη. Θέ-
λω λοιπὸ νὰ σου κάνω αὐτὸν τὸν ρετζά, νὰ μου τὴν
δώσεις, οὐ' ἔγω θὰ τὴν πάψω βασίλισσα.

Ο κακότυχος ὁ πρωματευτὴς πίστεψε τὰ λόγια του, εἶχε καὶ πρέπη γιὰ ζόδεμα, δέχτηκε. "Ἄς εἶναι, λέγει, κακὸ παληνάρι μου, κ' ἐγώ τέτοιο γαμπρὸ σὰν κ' ἔσεναι θεῖλα. "Τοτερα ἀπὸ λίγες μέρες, γάμος μέγχας καὶ πολὺς στοῦ πρωματευτὴ τὸ σπίτι. Διολιά, λαγοῦται, γχλακημός. Τέλειωσε ὁ γάμος, πέρασαν καμπόσες μέρες, λέγει ὁ γαμπρὸς τῆς νύφης, δίντε δὰ νὰ πῆμε νὰ δῆς καὶ τὸ δεκό μου τὸ χωρίο καὶ τὸ σπίτι. Συφρωνοῦν ἔναν ἄραμπτα, μπαίνουν μέσα, φεύγουν. Εἴταν καὶ κάψα πολλή. Καλοκαῖροι καιρόδες, καὶ ὁ γαμπρὸς εἶχε ἔνα μεταζωτὸ μυντίλι στὸ λαιμό του γιὰ τὸν θέρο. Σὲ φτάσανε στὰ μισά, καματίστηκε ὁ γαμπρὸς, βγάζει τὸ μαντίλι ἀπὸ τὸ λαιμό του, γυρίζει ἡ νύφη νὰ δῆ, βλέπει τὸ συμάδι ποῦ εἶχε στὸ λαιμό του, γνώρισε πῶς εἶναι ἑκεῖνος ποῦ πήγε νὰ τὶς πατήσῃ μὲ τὴν καλογερειὰ τὰ ροῦχα. Τὴν πιάνει ἔνας φόβος, ἀρχίζει τὸ κλαψίμο, γυρίζει αὐτὸς καὶ τὴς λέγει. "Εσύ ποῦ ἔκανες ἑκεῖνες τὶς πονηρές καὶ δὲ μ' χρησες νὰ πάρω ἀπὸ τὸ σπίτι σας ὅ,τι θεῖλα, στάσου νὰ δῆς τὶ θὰ σὲ κάνω ἐγὼ κ' οἱ συντρόφοι μου. Σ' ἔνα ποτήρι μέσα θὰ πιοῦμε τὸ αἷμα σου.

Σάν τ' ἔκουσε αὐτή, ἤρχισε καὶ τὸν παρακαλοῦ-
σε, ἥματα ἀδιαφόρετα. 'Ο οὐρανός διέβαινε μ' ὅλη
του τὴν δύναμην. Τοῦ βράδυ βράδυ στάθηκε κοντὲς'
ἔνα πηγάδι. Βγαίνουν ὅξω, κρεμάζει αὐτὸς μικρού-
νενικ σκάλα μέσα στὸ πηγάδι, παίρνει καὶ τὴ γυ-
ναικα του, κατεβαίνουν μέσα, καὶ τί δὲν εἶχε πλιά
ἔκει πέρα! Φλουριά, μαργαριτάρια, διαμάντια, στο-
λίδια λογιώ λογιώ. 'Αφίνει ἔκει μονάχη τὴ γυναικα
(αὐτὸς τὸ πηγάδι εἶταν ὁ κρυψώνας ποῦ ἔσται· τὰ
κλεμένα τὰ πράγματα μέτα), ἀνεβαίνει πάλι ἀπὸ
τὴ σκάλα, βγαίνει ὅξω, τραβεῖ καὶ παίρνει μαζί του
τὴ σκάλα, καὶ πηγαίνει νὰ φέρῃ καὶ τοὺς συντρόφους
του. Αὐτὴν ὅταν ἐμεινε μονάχη, πιάνει καὶ στολίζε-
ται καὶ βάζει ὅσα μποροῦσε νὰ σηκώσῃ· ἔπειτα γυ-
ρίζει ἀπὸ δῶ, γυρίζει ἀπὸ κεῖ, σὰ νὰ ζητοῦσε μέρος
νὰ φύγῃ. Μὰ ποῦ νὰ βρῆ! 'Αγωνίζεται ώρες κι ώρες
ἡ κακότυχη. Μέσα τὸ βάθος ἔκεινα εἶχε καὶ μικρό
σπηλιά. 'Ενα λαγούμι. δηλαδὴ μεγάλο. Γυρίζοντας
αὐτὴν, πηγαίνει χωρίς νὰ τὸ ξέρει ἔκει μέσα στὰ θεο-
σκότινα, βλέπει καὶ φέγγει ἔνα πρόσωπο ἵδια μὲ τὸ
μάτι τῆς γάτας. Πήγει κοντὲς, πασπατεύει, κατά-
λαβε πῶς εἶταν τρύπα καὶ ἐμπαίνε ἡπ' ὅξω τὸ φῶς.
Σκαλίζει, σκαλίζει, γίνεται ἵστα με πορτοκάλι· ἡ
τρύπα. Ξανασκαλίζει μὲ τὰ δυνατά της, τὴν κάνει
ἵστα με καρπούζι· δοκιμάζει, χωρὶς τὸ κεφάλι της.
Τὸ βγάζει λοιπὸν, κοιτάζει καλὰ καλὰ ὅξω, βλέπει
ἔνα γέρο καὶ βαστὲς μικροῦλα καὶ μαζεύει ἀπὸ